

การ เกิด-ดับ

โดย

นายพยัคฆ์ ชื่นเย็น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

กรุงเทพฯ

วิทยานิทรรศน์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

2532

CIRCLE OF EXISTENCES

BY

MR. PAYAT CHUENYEN

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment

of the Requirements for the Degree

Master of Fine Arts

Department of Painting

Graduate School

Silpakorn University

1989

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ออนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเกิด-ดับ"
เสนอโดย นายพยัค ชื่นเย็น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตรกรรม

(ลงชื่อ)

(อาจารย์ ดร.สมเจตน์ ไวยาการณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๑๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

- 1 ศาสตราจารย์ ชอุก นิมเสมอ
- 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิทธิพล ทั้งใจอก

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ นพพงษ์ สัจจวิไล)

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ชอุก นิมเสมอ)

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิทธิพล ทั้งใจอก)

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่ง ชีระพิจิตร)

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา เกาทอง)

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเกิด-ดับ
ชื่อนักศึกษา	นายพยัคฆ์ ชื่นเย็น
สาขาวิชา	จิตรกรรม
ภาควิชา	จิตรกรรม
ปีการศึกษา	2532

บทคัดย่อ

ในวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้านี้ เป็นการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม เพื่อแสดงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า ที่มีต่อสังขารธรรมเกี่ยวกับการเกิด-ดับของชีวิต ที่เนื่องมาจากสังขารธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ว่าด้วยความเป็นไปของธรรมชาติ มีความเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เป็นการแสดงออกด้วยรูปแบบและเทคนิคที่มีลักษณะเฉพาะตัว ที่เกิดจากการประสานกันของเนื้อหาทางพุทธปรัชญา กับเนื้อหาทางรูปทรงที่เป็นอิสระ โดยมีลักษณะผลงานเป็นแบบจิตรกรรม

Thesis Title	Cycle of Existences
Name	Mr. Payat Chuenyen
Concentration	Painting
Department	Painting
Academic Year	1989

Abstract

The objective of this thesis is a creation for painting that represents my idea, emotion as well as feeling towards the truth concerning the concept of birth and death in Buddhism. According to this concept the movement of natural or cycle of extenses will by presented by individual techniques and forms which come from the mixture between Buddhism idea and independent content that reffect painting works.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ และได้รับความช่วยเหลือทั่วทิศตลอดมา ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณ ทั่วความเคารพ กตัญญู รุควินิคา มารดา บุพพการี คณาจารย์ พี่ น้อง เพื่อน และบุคคลที่อยู่ไกลซีก ที่ได้ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และอุทิศทุนการศึกษาเป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความสำเร็จล่วงไปทั่วทิศ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คำนำ

เอกสารนี้เป็นเพียงส่วนประกอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผลงานสร้างสรรค์ จิตรกรรม ที่เขียนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายแนวความคิด ขั้นตอน และวิธีการ สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ตั้งแต่ระยะแรกก่อนทำวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งถึงระยะ สุดท้ายของการทำวิทยานิพนธ์ จิตรกรรมชุดวิทยานิพนธ์นี้ได้รับแนวความคิด และความ บันดาลใจมาจากผลของการศึกษาความเป็นไปของธรรมชาติ ที่ว่าด้วยการ เกิด-ดับของ ชีวิต อันเป็นสัจจธรรมในทางพระพุทธศาสนา ผสมผสานกับแนวความคิด และเทคนิคที่ เป็นลักษณะเฉพาะตัว

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	(๗)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract).....	(๖)
กิตติกรรมประกาศ.....	(๑)
คำนำ.....	(๑)
สารบัญ.....	(๗)
สารบัญภาพวิทยานิพนธ์.....	(๗)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของโครงการวิทยานิพนธ์.....	1
ความมุ่งหมายในการค้นคว้าและสร้างสรรค์.....	1
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
วิธีการศึกษา.....	2
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 กล่าวนำ.....	4
อิทธิพลแนวความคิดที่ไต่จากธรรมชาติ.....	4-5
อิทธิพลแนวความคิดตามความเชื่อทางศาสนา.....	5-6
สรุป.....	7
3 ที่มาของแนวความคิดและความบังคาศใจ.....	8
วิธีการทำงาน.....	8
องค์ประกอบของงาน.....	9
การพัฒนาและคลี่คลายผลงาน.....	10
บทสรุป.....	19
บรรณานุกรม.....	20
ประวัติการศึกษา.....	21

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1	ภาพแสดงการทำงาน ระยะเวลาที่ 1.....	11
2	ภาพแสดงการทำงาน ระยะเวลาที่ 2.....	12
3	ภาพแสดงการทำงาน ระยะเวลาที่ 3.....	13
4	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	14
5	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	15
6	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	16
7	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	17
8	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	18

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

การสร้างสรรคงานศิลปนั้น มีระบบ มีวิธีการที่จะต้องดำเนินตามขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ความคิด ความบันดาลใจ อารมณ์ความรู้สึก และความประทับใจส่วนตัว ในวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้านี้ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากสังขธรรมแห่งธรรมชาติที่เป็นกฎเกณฑ์ของความเป็นไปในธรรมชาติ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่แน่นอน ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง มีอุบัติขึ้น ทั้งอยู่ และสูญสลายไป ทุก ๆ สิ่งในโลกนี้ต้องตกอยู่ที่อิทธิพลแห่งกฎของธรรมชาตินี้ จากสังขธรรมแห่งธรรมชาตินี้ ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดแนวความคิดให้เห็นถึงสังขธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ที่ว่าด้วยความเป็นไปของธรรมชาติ ซึ่งมีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นวัฏจักรที่ไม่มีวันจบสิ้น เป็นสังขธรรมแห่งการเกิด-ดับของชีวิต

ความสำคัญของโครงการวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์จิตกรรมชุดนี้ มีความสำคัญคือ

- 1 เป็นผลงานจิตกรรมแบบ 2 มิติ ที่มีทั้งแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิค เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
- 2 เป็นผลงานจิตกรรมที่แสดงออกของความคิดและอารมณ์ ความรู้สึกภายในส่วนตัวของข้าพเจ้าเกี่ยวกับสังขธรรมของธรรมชาติ
- 3 เป็นผลงานจิตกรรมที่เกิดจากความประสานระหว่างความคิด รูปแบบ และเทคนิคที่ไต่ค้นพบขึ้นใหม่อย่างมีเอกภาพ

ความมุ่งหมายในการค้นคว้าและสร้างสรรค์

ในการทำงานสร้างสรรค์จิตกรรมชุดวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1 เพื่อทำงานสร้างสรรค์จิตกรรมที่มีแนวความคิดรูปแบบและเทคนิคเฉพาะตัวจากประสบการณ์ภายในจิตใจของข้าพเจ้า

2 เพื่อถ่ายทอดแนวความคิด ตามความเชื่อทางพุทธศาสนาของข้าพเจ้า
ที่ว่าด้วยกฎเกณฑ์แห่งสังขจรรวม

3 เพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกภายในส่วนตัว ที่ได้รับจากสังขจรรวม
ที่ว่าด้วยความเป็นไปของธรรมชาติเกี่ยวกับการ เกิด-ดับของชีวิต

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ในการทำงานสร้างสรรค์จิตรกรรมชุดวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้ากำหนดขอบเขต
ของการสร้างสรรค์ไว้ดังต่อไปนี้

- 1 เป็นผลงานที่มีลักษณะเป็นจิตรกรรม 2 มิติ
- 2 เป็นผลงานที่มีแนวความคิดเกี่ยวกับสังขจรรวม การเกิด-ดับของธรรมชาติ
- 3 เป็นผลงานที่มีรูปแบบเป็นนามธรรม อันมีลักษณะเฉพาะตัว
- 4 เป็นผลงานที่ใช้เทคนิคสีน้ำมันแบบย่ำใบ อันเป็นเทคนิคพิเศษเฉพาะตัว

วิธีการศึกษา

ในการทำงานสร้างสรรค์จิตรกรรมชุดวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้ามีวิธีการดังต่อไปนี้

- 1 ศึกษาจากตำรา คำสอน และความเชื่อในสังขจรรวมทางพระพุทธศาสนา
- 2 ศึกษาจากธรรมชาติเกี่ยวกับความเป็นไปของกฎแห่งธรรมชาติ โดยเฉพาะ
ที่มีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวภายในจิตใจของข้าพเจ้า
- 3 ศึกษาจากผลงานศิลปินอื่นที่มีแนวทางใกล้เคียงกัน
- 4 ศึกษา ทดลอง ค้นคว้าจากการปฏิบัติงานจริง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ORGANIC FORM

รูปทรงของสิ่งมีชีวิต

FREE FORM

รูปทรงที่มีการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

MOVING LINE

ภาพเคลื่อนไหวของเส้น

FEELING

อารมณ์และความรู้สึกภายใน

ABSTRACT ART

เกิดจากความรู้สึกภายในจิตใจ (นามธรรม)

ส่วนตัว ไม่แสดงรูปร่างหรือรูปทรงของ

ธรรมชาติใด ๆ เช่น รูปทรงของสิ่งมีชีวิต

วัตถุ และสิ่งอื่น ๆ เป็นเพียงการจับ

องค์ประกอบของเส้น สี พื้น ที่ จังหวะ และ

ลักษณะผิว อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย

อย่างมาประกอบกันในลักษณะของ "อัตวิสัย"

หรือ "จิตวิสัย" (Subjective Feeling)

หรือเรียกว่า "Non Figurative Art"

หรือ "Non Objective Art"

ผลงานสร้างสรรค์กิจกรรมชุดวิทยานิพนธ์นี้ เป็นผลที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง ทั้งในความคิด รูปแบบ และเทคนิคที่ผ่านขั้นตอนของการแก้ไขปัญหา และการพัฒนามาตลอดระยะเวลาการศึกษา โดยอาจจะอธิบายแยกแยะรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

อิทธิพลแนวความคิดที่ได้รับจากธรรมชาติ

กฎแห่งธรรมชาตินั้น คือ สัจธรรมที่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัวแน่นอน ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง มีอุบัติขึ้น ทั้งอยู่ และสูญสลายไป เป็นกฎที่ทุก ๆ สิ่งของชีวิตจำเป็นต้องยอมรับ และอยู่ภายใต้อิทธิพลแห่งกฎของธรรมชาตินี้ ธรรมชาติดำรงอยู่ได้เพราะมีความสมดุลย์ มีวิวัฒนาการในตัวของมันเอง มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเรื่อยไป โดยไม่มีวันจบสิ้น เป็นวัฏจักรแห่งการเกิดดับของชีวิต เมื่อธรรมชาติได้สร้างสรรค์จากสรรพสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมา แล้วมันก็ต้องถูกทำลายสูญสลายไปตามธรรมชาติ ขบวนการวิวัฒนาการต่าง ๆ นี้ ทั้งหมดก็คือการคงอยู่แห่งคุณภาพของชีวิตที่มีขอบเขตเฉพาะตัว ธรรมชาติประกอบไปด้วยรูปทรงของสิ่งที่มีชีวิต แต่ละรูปทรงของสิ่งที่มีชีวิต มีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบที่ธรรมชาติกำหนด ธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิด หรือที่มาของความหมาย สรรพสิ่งในธรรมชาติมีความงามในตัวของมันเอง มีพลังวิวัฒนาการในตัวของมันเองเป็นพื้นฐาน สร้างคุณค่าในทางสร้างสรรค์ โดยอาศัยสรรพสิ่งในธรรมชาติ¹ ธรรมชาติได้กำหนดสิ่งที่มีชีวิตไว้อย่างมีระเบียบแบบแผน มีความสมดุลย์ มีความสวยงาม มีความประสานกลมกลืน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งทางภายในและภายนอก ไม่ว่าจะเป็ชีวิตมนุษย์ หรือชีวิตสัตว์ ตลอดจนทุกชีวิตในโลก อยู่ภายใต้อำนาจของกฎแห่งธรรมชาติทั้งสิ้น ธรรมชาติ

¹ ชลูด นิ่มเสมอ, เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์ประกอบศิลป์ ๑.

(กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ, [ม.ป.ป.]). (เอกสารอัครสำเนา).

จึงมีความผูกพันกับชีวิตมนุษย์ บางครั้งมนุษย์อาจไม่สำนึกถึงความสัมพันธ์กลมกลืนนี้ มนุษย์ก็อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ซึ่งมีการหมุนเวียนเปลี่ยนไป มนุษย์เริ่มจากทารก เจริญเติบโตขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งกลับสู่สภาพเดิม ทั้งนี้เป็นเพราะอำนาจของธรรมชาติทั้งสิ้น ทุกชีวิตย่อมพบกับสิ่งเหล่านั้น คือ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย มีพระอาทิตย์ขึ้นย่อมมีพระอาทิตย์ตก เมื่อผ่านฤดูฝนก็ต้องผ่านฤดูหนาว เป็นไปตามธรรมชาติ² กฎของธรรมชาตินั้น จะดำรงอยู่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัว เป็นสัจจธรรมที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลงอย่างแน่นอน มีเกิด มีดับไปตามสภาพความเป็นไปของธรรมชาติ จากอิทธิพลของธรรมชาตินี้ ข้าพเจ้าได้แนวความคิดเกี่ยวกับสัจจธรรมการเกิด-ดับของธรรมชาติ มาสร้างสรรค์ ถ่ายทอด ผ่านการกลั่นกรองความรู้สึก แสดงออกมาด้วยอารมณ์ และเทคนิคในลักษณะเฉพาะตัวของข้าพเจ้า สร้างสรรคออกมาเป็นผลงานศิลปะทางค่านิจธรรม

อิทธิพลแนวความคิดตามความเชื่อทางศาสนา

จากกฎเกณฑ์และสัจจะของธรรมชาติ ที่ว่าด้วยความเป็นไป เมื่อหันมาเปรียบเทียบกับสัจธรรมทางพระพุทธศาสนา ว่าด้วยคำสั่งสอนของพระบรมศาสดา ในพุทธปรัชญา ไทกถาวโรวาท ความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของสรรพสิ่ง ย่อมดำเนินไปตามกฎของธรรมชาติ เป็นไปตามกฎแห่งวัฏจักรของชีวิต อันเป็นกฎของธรรมชาติ ย่อมเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา ศาสนาเปรียบเสมือนบทสอนแทนความเป็นไปของธรรมชาติ เพื่อไว้ปฏิบัติให้มนุษย์รู้จักที่จะอยู่อย่างกลมกลืน ประสานกับธรรมชาติ³ จากความเป็นไปในธรรมชาตินี้ ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดความรู้สึกให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัจจธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวโยงกับกฎของธรรมชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดในทางสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการเกิด-ดับของชีวิต ศิลปเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ซึ่งถึงความล้ำลึก และความเป็นไปแห่งธรรมชาติ ที่มนุษย์เราได้สังเกตเห็นเข้าไป ศิลปะเปรียบเสมือน

²โมทยากร; สติธิเตา. ([ม.ป.ท.]: [ม.ป.ป.]), หน้า 128-129.

³พระศรีวิสุทธิโมลี, "พุทธธรรม." โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์: ไทยวัฒนาพานิช, 2514. หน้า 11-12.

ศาสนาที่คอยซัดเคาะจิตวิญญาณของมนุษย์ให้บริสุทธิ์ ในทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้
รู้จักปล่อย รู้จักวาง เรื่องสอนให้รู้จักปล่อย ให้รู้จักวางมีอยู่แต่ในคำสอนของพระ
พุทธศาสนา ไม่มีอยู่ในศาสนาอื่น เพราะฉะนั้นคนในศาสนาอื่น จึงมักจะเป็นทุกข์มากเมื่อ
สูญเสียสิ่งที่รักที่ชอบไป แต่คนนับถือพระพุทธศาสนานั้น มีความโศกเศร้าเสียใจน้อย
เพราะมาคิดได้ว่า ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรเป็น
ของแท้ ไม่มีอะไรเป็นเป็นตนถาวร มันเป็นแค่เพียงส่วนปรุงแต่ง เกิดขึ้นไหลไปตาม
อำนาจของการปรุงแต่งเท่านั้น ความทุกข์ในทางใจมันก็ไม่เกิดมาก เพราะเรารู้เท่า
รู้ทันสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริง⁴ ถึงแม้ว่ามนุษย์จะพยายามที่จะเอาชนะธรรมชาติ
โดยวิธีต่าง ๆ ก็ตาม แต่ธรรมชาติก็คือสัจธรรมที่ตายตัวแน่นอน ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง
ข้าพเจ้าถือว่าธรรมชาติคือพื้นฐานของมนุษย์ ที่จะหลีกเลี่ยงเสียมิได้ มนุษย์พยายามค้นคิด
เทคโนโลยีต่าง ๆ ขึ้นมาทดแทนความเป็นธรรมชาติ เป็นวัตถุที่คงทนถาวรเท่าใดก็ตาม
แต่วัตถุต่าง ๆ เหล่านั้นมันก็ยังคงยุพัง สลายไปตามกาลเวลาได้อย่างแน่นอน
ธรรมชาติคือสิ่งที่มนุษย์ปัจจุบันกำลังมองาม ไม่ยอมรับความจริง กำลังหลีกเลี่ยงหรือ
ปฏิเสธธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้คือปจึงเป็นแม่บทหรือคัมภีร์แห่งธรรมชาติ
ที่จะคอยเป็นตัวกลาง และเป็นสื่อคอยโน้มน้าวจิตใจของมนุษย์ที่หมกมุ่นอยู่กับโลกของมายา
ให้หวนกลับมาสู่ตัวเอง กลับมาสู่ชีวิตของธรรมชาติที่มีแต่ความบริสุทธิ์ ถ้าเรารู้จักกฎ
เกณฑ์ของธรรมชาติตามสภาพความเป็นจริง เราก็ไม่ต้องมานั่งโศกเศร้าเสียใจ อาลัย
อาวรณ์กับสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้น เราจะเพ่งมองด้วยปัญญา สิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา แต่มัน
ไม่เที่ยง มันต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเวลา มันเปลี่ยนไปแล้ว มันสูญไปแล้ว
สิ่งทั้งหลายเป็นไปตามอำนาจของธรรมชาติ เรายังคับธรรมชาติไม่ได้ แต่ว่าธรรมชาติ
บังคับเราได้ ทำให้เราเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบต่าง ๆ⁵ ฉะนั้นกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาตินั้น
ดำรงคงอยู่เป็นกฎเป็นเกณฑ์ตายตัว เป็นสัจจธรรมที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง จะต้องมีเกิดมีดับ
ตามความเป็นไปของธรรมชาติ มวลทุกสิ่งในโลกจะต้องยอมรับและอยู่ภายใต้อิทธิพล

⁴ กรมหมื่นวิจิตรวรณพริษา, นโมพุทธายะ มะอะอุ อูอะมะ อะอุมะ และ
หลักธรรม 4 (กรุงเทพฯ: ประเมตรกรพิมพ์, [ม.ป.ป.]), หน้า 56.

⁵ พระราชันหมื่น, ปรากฏธรรม (กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์สหมิตรจำกัด,
2528), หน้า 29.

แห่งกฎของธรรมชาตินี้ กฎนี้จะคอยแนะนำหรือกำหนดวิถีแห่งชีวิต อาจแฝงไปด้วยความ
โหดร้าย น่าสะพรึงกลัว หรือแฝงไปด้วยความเมตตาปรานี รวมไปถึงซึ่งความสวยงาม
ความน่าทึ่ง และความแปลกใหม่ ซึ่งจัดว่าเป็น "สุนทรียาตุ" ทั้งหมดก็คือผลแห่งการ
เกิด-ดับของชีวิตทั้งหมด

สรุป

อิทธิพลต่าง ๆ ทั้งที่ไต่ถ่าวมาแล้ว มีผลต่อความคิด อารมณ์ และความรู้สึก
ภายในของข้าพเจ้า โดยได้แนวความคิดเกี่ยวกับสังขธรรมของธรรมชาติ และคติคำสอน
ของสังขธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเป็นสื่อที่มาในการตั้งหัวข้อวิทยานิพนธ์ชุดนี้ว่า
"การเกิด-ดับ" ถ้ายทอดออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ทางค่านิจกรกรรมสีน้ำมัน ที่ใช้
รูปแบบและเทคนิคพิเศษที่มีเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะตัว

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

ที่มาของแนวความคิดและความมั่นคงใจ

ข้าพเจ้าได้ศึกษา ค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยได้ศึกษาจากรูปร่าง ลักษณะของเซลล์ชนิดต่าง ๆ แต่ละรูปทรงจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป มีการเคลื่อนไหวอย่างอิสระและต่อเนื่อง ซ้อนเร้นความลึกซึ้ง และสวยงาม เป็นไปตามธรรมชาติ จากความคิดและที่มาของเซลล์ต่าง ๆ นี้ ข้าพเจ้าได้ค้นหาเทคนิคทางจิตรกรรม เพื่อที่จะให้เกิดมีรูปแบบสอดคล้องกับแนวความคิดของข้าพเจ้า สร้างความประสานสัมพันธ์ทางเทคนิค วิธีการ แนวความคิด และรูปทรง สี สัน น้ำหนัก ถ่ายทอดออกมาด้วยอารมณ์และความรู้สึกในลักษณะเฉพาะตัว จากที่มานี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการ เกิด-ดับของชีวิต โดยแยกวิธีการทำงานดังต่อไปนี้

วิทยานิพนธ์ศิลปะการ สอนศิลปะ

วิธีการทำงาน

ระยะที่ 1

การเตรียมพื้น ในงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า ซึ่งจำเป็นที่สุด คือการเตรียมพื้น หลังจากสร้างกรอบเฟรมผ้าใบได้แล้ว ข้าพเจ้าต้องทาสีรองพื้นด้วยสีทาสติก 2-3 ครั้ง แล้วจึงทาสีรองพื้นด้วยสีน้ำมัน ให้พื้นผิวของผ้าใบมีความมันวาว และมีความลื่น เพื่อจะได้สอดคล้องส่งเสริมการปฏิบัติงานในเทคนิคเฉพาะของข้าพเจ้าในขั้นต่อไป

ระยะที่ 2

เทคนิคการใช้กระดาษผสมในการปฏิบัติงาน หลังจากทาสีรองพื้นบนผ้าใบแห้งสนิทแล้ว ข้าพเจ้าจะนำกรอบผ้าใบนี้วางราบนอนลงกับพื้น แล้วเตรียมสีน้ำมันที่ใช้ในการสร้างงาน ผสมให้เหลว ป้ายด้วยแปรง ระบายสีต่าง ๆ ตามอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว หลังจากนั้นใช้ Air Brush เป่าลมไปตามความรู้สึกที่จินตนาการไว้ กระดาษที่เป่าออกมาจะสร้างให้เกิดรูปทรงและน้ำหนักอ่อนแก่ตามการควบคุมบังคับ ปิดเปิดเครื่องกันกระดาษ ให้เป็นไปตามจินตนาการ และความรู้สึกของข้าพเจ้า สิ่งที่ถูกกระดาษผสมก็จะ

วิ่งอยู่บนพื้นเฟรม ซึ่งมีความอ่อนนิ่มวาว จะกลายเป็นรูปทรง และน้ำหนักที่แตกต่างกัน
ออกไป

ระยะที่ 3

ในการสร้างสรรค์งาน จิตรกรรมของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติงานโดย
ฉับพลันและต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น
ภายในช่วงเวลานั้นอย่างมีสมาธิ โดยไม่มีการหยุดพัก อันจะเป็นผลให้งานมีความประสาน
สัมพันธ์ ทั้งรูปทรงและสีสัน น้ำหนักสอดคล้อง รับใช้อารมณ์ความรู้สึก เกิดเป็นเอกภาพขึ้น
และในค่านของเทคนิค วิธีการก็สอดคล้องสัมพันธ์กับความคิดและรูปแบบ คือการพ่นอม
ลงไปบนสีที่ทองการ ทำต่อเนื่องกันไป ถ้าหยุดปัญหาจะเกิดขึ้น คือการไม่ต่อเนื่องของสี
สีจะแห้งเร็ว และไม่มีความสัมพันธ์กลมกลืนกันในภาพ เมื่อการสร้างสรรค์งานเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าก็จะทองนอนเฟรมราบกับพื้น หั่งไว้จนกว่าสีจะแห้งสนิท เพื่อ
ป้องกันมิให้สีไหล และหลังจากนั้นก็ตกแต่งรายละเอียดอีกครั้ง งานก็จะเสร็จสมบูรณ์ตาม
ต้องการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

องค์ประกอบของงาน

องค์ประกอบของวิหยานิพนธ์ของข้าพเจ้าประกอบไปด้วย

รูปทรง (FORM) ข้าพเจ้าได้รูปทรงหรือที่มาจากเชลชนิดต่าง ๆ ของ
ธรรมชาติ เช่น พืช เม็ดเลือด หรืออาการเกิดปฏิกิริยาทางชีวะ โดยการดูจากการส่อง
กล้องจุลทรรศน์ หรือด้วยการขยายขนาดของเชล จะมีรูปทรงต่าง ๆ เป็นรูปทรงอิสระ
(FREE FORM) มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ข้าพเจ้าได้สร้างรูป
ทรงขึ้นใหม่ ซึ่งให้สอดคล้องกับรูปทรงที่มาจากเชล โดยรูปทรงของข้าพเจ้าแทนคา
ความรู้สึกของสิ่งที่มีชีวิต (ORGANIC FORM) แสดงออกมาในความรู้สึกส่วนตัวของ
ข้าพเจ้า รูปทรงต่าง ๆ จะเกิดความรู้สึกทางประสาทสายตา จะทำงานร่วมกันอย่างมี
ความประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ที่สุด และจะเป็นสื่อทำให้ผู้เกิดมโนภาพคล้ายตาม
เรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปตามจังหวะ และลีลาที่ข้าพเจ้าได้จัดประสานไว้

เส้น (LINE) ข้าพเจ้าต้องการให้เส้นแสดงถึงความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง
อยู่ในรูปทรงของภาพทั้งหมด โดยเส้นจะเคลื่อนไหวไปตามจังหวะและลีลา ตามความ

รู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการ มีความประสานต่อเนื่องกัน และสัมพันธ์กันทั้งภาพ คุณแล้วทำให้เกิดความรู้สึกที่น่าติดตาม และคล้อยตามความรู้สึกไปในงานทั้งภาพ ค่ายจังหวัดของเส้นที่เป็นอิสระ

สี่ ข้าพเจ้าใช้สี่เป็นสื่อในการแสดงออกถึงความเป็นชีวิต และสร้างความรู้สึกทางด้านความงามในตัวของมันเองอย่างเห็นได้ชัด สี่ที่ข้าพเจ้านำมาใช้เป็นสี่ที่อยู่ในสภาวะเหนือความจริง บวกกับความมั่นคงจิตใจที่ข้าพเจ้าได้รับในเรื่องราวของการเกิด-ดับของชีวิต

การพัฒนาและศิลปะผลงาน

ในการพัฒนาและศิลปะผลงานในงานจิตรกรรมของข้าพเจ้านี้ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากความเป็นไปของธรรมชาติว่าค่ายการเกิด-ดับของชีวิต โดยได้เข้ามาจากเขตต่าง ๆ ของสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งมีรูปทรงที่แปลก และสีสรรสวยงามตามธรรมชาติ เป็นรูปทรงที่อิสระ มีการเคลื่อนไหวอย่างมีระบบและกฎเกณฑ์ เขตทั้งหมดให้ความรู้สึกต่อข้าพเจ้ามาก ข้าพเจ้าพยายามค้นคว้าศึกษารูปทรงต่าง ๆ และพยายามแสดงออกทางด้านเทคนิคในงานจิตรกรรม ให้สอดคล้องกับรูปทรงของเขตต่าง ๆ โดยแบ่งระยะการพัฒนา และศิลปะผลงานก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ออกเป็น 3 ระยะ พอสังเขปดังนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 1 : ระยะเวลาที่ 1

งานในระยะแรก ตอนต้นเทอมของปีการศึกษา 2528 เป็นการทดลองค้นหาเทคนิค เพื่อจะให้เกิดความรู้สึกให้สอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบของเซลสิ่งมีชีวิตที่ข้าพเจ้าต้องการควบคุมทางเทคนิคจึงมีปัญหามาก และการควบคุมของรูปทรงจะมีขนาดแตกต่างกันมากไป ทำให้เกิดความไม่สมดุขยู่ต่เนื่องกัน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้ทดลองและพิจารณาขึ้นในงานระยะเวลาที่ 2

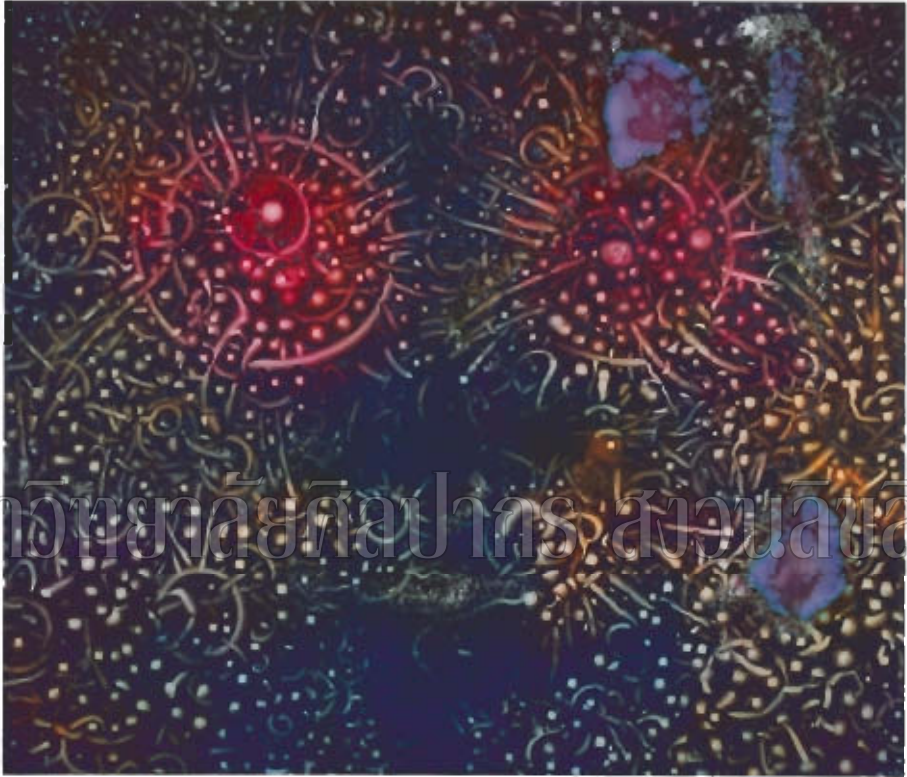
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

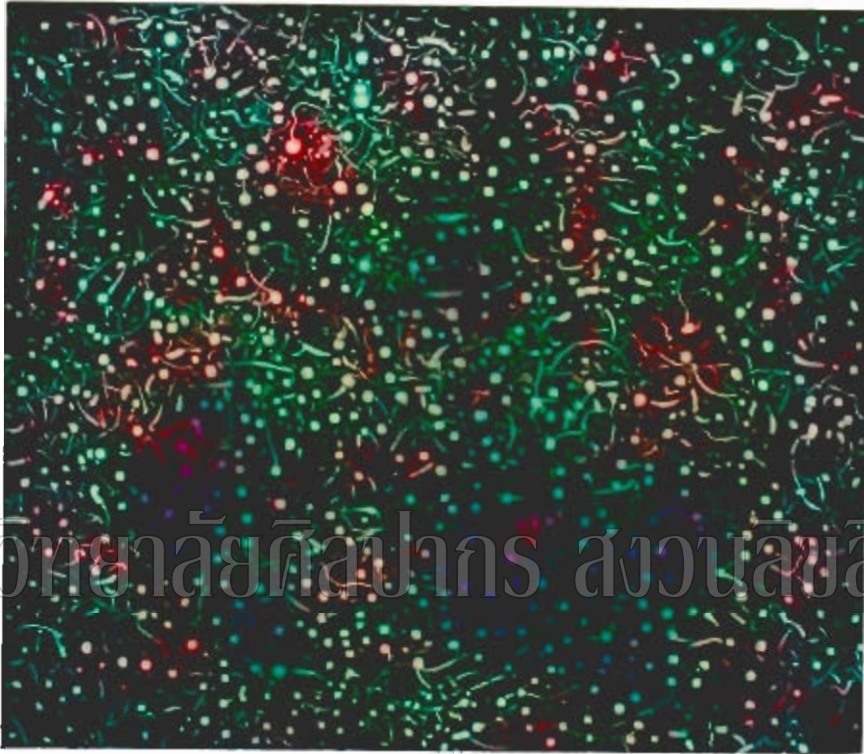
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 2 : ระยะที่ 2

งานในระยะที่ 2 ข้างเจ้าโค้ทั้นาจากงานในระยะที่ ๑ โดยค้ทหอนปัญหาของรูปทรงที่มีขนาดแตกต่างกันมากออกไป ให้มีขนาดใกล้เคียงกัน ทำให้งานทั้งภาพมีความต่อเนื่องคล้ายตามกันบ้าง แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องของความกลมกลืนกันของสีและเทคนิคที่ทำให้รูปทรงเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นมีการทับซ้ำกันมากเกินไป ทำให้สีจืดจางไม่สดใส จึงเกิดรอยซ้ำของภาพมากเกินไป

พหุวิทยาการ สอนเสริม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 3 : ระยะเวลาที่ 3

งานในระยะเวลาที่ 3 ข้าพเจ้าควบคุมทางด้านเทคนิคสี เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบ และเนื้อหาสาระได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การทับซ้ำของรูปทรงก็มีความชำนาญขึ้น มีความประสานกลมกลืนการเคลื่อนไหวของเส้นมีความต่อเนื่องกันทั้งภาพ จากจุดนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาไปถึงขั้นทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลอนดอน สก็อตต์

ภาพที่ 4 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ การเกิด-ดับ ขนาด 2.00 ซม.×2.00 ซม. เทคนิคสีน้ำมัน

ผลงาน
ทำ
นำออกนอกห้องสมุด

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามเลิศสิทธิ์

ภาพที่ 5 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ การเกิด-ดับ ขนาด 2.00 ซม. x 2.00 ซม. เทคนิคสีน้ำมัน

ภาพที่ 6 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ การเกิด-ดับ ขนาด 2.00 ซม.×2.00 ซม. เทคนิคสีน้ำมัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนศิลปศึกษา

ภาพที่ ๗ : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ การเกิด-ดับ ขนาด 2.00 ซม. x 2.00 ซม. เทคนิคสีน้ำมัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร - สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 8 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ การเกิด-ดับ ขนาด 2.00 ซม./2.00 ซม. เทคนิคสีน้ำมัน

บทสรุป

ความคิดสร้างสรรค์ในโครงการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ถึง สัจธรรมเกี่ยวกับการเกิด-ดับของชีวิต ที่ว่าด้วยกฎทางธรรมชาติ กล่าวคือ ความไม่เที่ยงแท้ ความเปลี่ยนแปลง หรืออนิจจัง ไม่ว่าจะเกิดหรือดับ จะต้องมีการเกิด-ดับ ดุจดัง อุบัติขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปตามกาลเวลา จากกฎแห่งธรรมชาตินี้ ข้าพเจ้าได้นำความคิดมาผ่านการถกเถียงจากความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า ออกมาเป็นผลงานทาง คำนศิลป์ 2 มิติ โดยอาศัยเทคนิคในการแสดงออก ที่ค้นคว้า ทดลองให้สอดคล้องสัมพันธ์ กับรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะส่วนตัว และตอบสนองรับใช้ความคิดและอารมณ์ความรู้สึก ภายใน ทำให้องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน คือ เนื้อหา รูปแบบ และเทคนิคประสานสัมพันธ์ กันเป็นเอกภาพ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

ชอุก นิมิเสมอ. เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์ประกอบศิลป์ 1 มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วังท่าพระ. ม.ป.ป. (เอกสารอักษรสำนาน)

ปรากฏาธรรม โดย พระราชันนันทน์ ๗ วัชลประทานรังษฤทธิ อ่ำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 16 ธันวาคม 2528 กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์สนมิตร จำกัด,
ม.ป.ป.

พระศรีวิสุทธิโมลี. "พุทธธรรม." โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

โมทยากร. ลัทธิเต๋า. ม.ป.ท.: ม.ป.ท., ม.ป.ป., หน้า 128-129.

วิจิตรรณริชา, กรมหมื่น. นโมพุทธายะ มะอะอุ ออะมะ อะอุมะ และหลักธรรม 4.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ปราเมตรัฐการพิมพ์, ม.ป.ป.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประวัติการศึกษา

นายพยัค ชื่นเย็น

เกิด 21 สิงหาคม พ.ศ.2498 จังหวัดบุรีรัมย์

ประสบการณ์ทางการศึกษาศิลป

- โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
- วิทยาลัยเพาะช่าง
- มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - ปริญญาตรี ศิลปบัณฑิต
 - ปริญญาโท ศิลปมหาบัณฑิต

รางวัลและเกียรติยศ

- เหรียญเงินจากการแสดงงานศิลปกรรมของธนาคารกรุงเทพ ครั้งที่ 5
- เหรียญทองแดงจากการแสดงงานศิลปกรรมของธนาคารกรุงเทพ ครั้งที่ 12
- เหรียญทองแดงจากการแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 34
- ใ้ได้รับเชิญร่วมนำผลงานไปแสดงที่ประเทศฮ่องกง
- ร่วมแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติอาเซียน
- รางวัลชนะเลิศการแสดงงานศิลปกรรมของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 1
- รางวัลชนะเลิศการแสดงงานศิลปกรรมของธนาคารแห่งประเทศไทย
- รางวัลชนะเลิศการแสดงงานศิลปของธนาคารกสิกรไทย ปี 31